Przesyłka opłacona ryczałtem.

AIDAS

VILNIAUS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
eina antradieniais ir penktadieniais

DUODA NEMOKAMUS PRIEDUS
Ūkininkams — „ŪKININKĄ"
Vaikams — „VARPELĮ"

Nr. 8 | Vilnius 1938 m. gegužės 24 d. | Pirmi metai

Šiame numeryje

GAL TAIP BŪTŲ GERIAUSIAI

Taip jau susideda aplinkybės, kad tautinių mažumų klausimą iškelia, taip sakant iš vietos išklibina, vokiečiai. Kodėl taip yra — visaipos aiškinama. Bet visų pirma nurodoma į dvi priežastis: 1) vokiečių gyvena daug kitose valstybėse, 2) vokiečiai vis dar nepamiršta prieškarinių savo valstybės sienų. Šios dvi priežastys neduoda vokiečiams ramumo ir jie išnaudoja kiekvieną progą išjudinti vokiečių suvienijimo klausimą. Aišku, kaip diena, kad kitomis tautinėmis mažumomis vokiečiai ne tik nesirūpina, bet dargi Vokietijoje gyvenančius nevokiečius gerokai spaudžia.

Tautinių mažumų klausimas buvo pagyvėjęs 1927—1929 metais, kada Vokietijos užsienių reikalų ministeris Štrezemanas nepraleisdavo Tautų Sąjungoje nė vienos progos, neiškėlęs šio aktualaus reikalo. Tada betgi tautinių mažumų klausimas buvo daugiau svarstomas akademiniu būdu, įvairiose diskusijose. Vėliau šis dalykas, atrodo, buvo pamirštas. Dabar jis vėl iškilo ir jau sprendžiamas praktiškai.

Kad taip yra, rodo paskutinieji įvykiai Čekoslovakijoje, kur gyvena apie 4.000.000 vokiečių. Jų klausimas tiek pasidarė aktualus, kad jis teks išspręsti v o k i e č i ų n a u d a i. Ir tai visų pirma todėl, kad pati vokiečių mažuma, pametusi visus partinius ir kitokius menkos vertės ginčus, susiorganizavo į vienybę ir visi vienbalsiai pareikalavo teisių spręsti apie savo likimą. Jų vadas Henleinas įtikino netgi Londono politikus, kad vienintelė išeitis iš susidariusios painiavos — tai Čekoslovakijos vokiečių plebiscitas, kurio metu jie galėtų laisvai pasisakyti, prie ko norėtų priklausyti.

Įsigilinus į šitokį klausimo sprendimą, reikia prieiti išvados, kad tai tinkamiausias būdas pataisyti klaidas, kurias padarė karą laimėjusių valstybių politikai, vesdami sienas ne pagal gyventojų sudėtį, bet vaduodamiesi kitais sumetimais. Kai tautinės mažumos gyvena išsimėčiusios po visą valstybę, tai jų likimas teisingai išspręsti labai sunku. Bet, kai tautinės mažumos gyvena ištisais plotais, kaip, pavyzdžiui, Čekoslovakijoje vokiečiai ir slovakai, o Rumunijoje vengrai, tai ar gali būti teisingesnis milijonų žmonių likimo išsprendimas, kaip jų pačių atsiklausimas, prie ko jie norėtų priklausyti.

Anglų spauda, Henleinui išvykus iš Londono, iškėlė naują mintį plebiscito klausimą. Ši mintis dabartiniu metu yra verta susidomėjimo ir paramos, nes to reikalauja kilniausias žmogaus gyvenime dalykas — teisingumas.

×

Paskutinės žinios, kurios gaunamos iš Čekoslovakijos, yra labai neraminančios ir netgi galima manyti, kad vokiečiai ir plebiscito nesulauks. Tiesa, gal dar šį tą padės Anglija. Bet, jei jos „pagelba" bus tokia pati, kaip buvo su Austrija, tai turėsime dar vieną įrodymą, kad stovime visiško germanų rasės įsigalėjimo išvakarėse, kad esame liudytojai svarbaus momento, kada jokia Europos jėga nedrįsta pastoti Vokietijos ekspansijai kelio.

Čekoslovakijoje kaskart neramiau

Kariuomenių koncentracija. Anglai nori sutaikyti. Vokiečiai nenusileidžia. Nuolatiniai susirėmimai. Atsarginių pašaukimas į kariuomenę. Lenkijos pasiuntinio paklausimas. Prezidento Benešo kalba.

Šio mėn. 21 dieną anglų spauda pranešė sensacingų žinių, kad Čekoslovakijos pasienyje vokiečiai sutraukė daug kariuomenės. Nedaug trukus Čekoslovakijos pasiuntinys Berlyne paklausė Vokietijos vyriausybę, ką reiškia šis kariuomenės sutraukimas. Vokietijos vyriausybė atsakė, kad tai esą manievrai. Tačiau Čekoslovakijos vyriausybė tokiu atsakymu nepasitenkino ir iš savo pusės taip pat sutraukė daug kariuomenės.

Tokia padėtimi susirūpino anglai, ir jų ambasadorius Berlyne iš karto pas Vokietijos užsienių reikalų viceministerį, vėliau pas ministerį pareikalavo paaiškinti, ką reiškia Vokietijos kariuomenės judėjimas prie Čekoslovakijos sienos. Į tai buvo paaiškinta, kad tai esama paprastų manievrų.

Pranešama podraug, kad Vokietijos užsienių reikalų ministeris Ribentropas pareiškęs Anglijos ambasadoriui Hendersonui, kad Čekoslovakijos vokiečiai nenusileisią. Be to, maždaug tuo pačiu metu gauta žinių, kad Čekoslovakijos hitlerininkų partijos vadovybė pasiskelbusi, kad už visus nesusipratimus esą kalti čekai.

O nesusipratimų Čekoslovakijoje pasitaiko vis daugiau. Tai vienoje, tai kitoje vietoje įvyksta tarp čekų ir vokiečių gyventojų kruvinų susirėmimų. Didžiausią betgi įspūdį padarė gauta žinia, kad Čekoslovakijos pasienyje čekų žandarai nušovė du vokiečius. Visa Vokietijos spauda nepaprastai griežtu tonu pasmerkė už tai čekus, pareiškdama, kad vokiečių kantrybė baigiasi ir visa vokiečių tauta nepakęs, kad jų broliai Čekoslovakijoje būtų persekiojami.

Susidarius tokiai padėčiai, Čekoslovakijos krašto saugumo ministeris pašaukė į kariuomenę dvejų metų atsarginius, kurie, gavę pašaukimo lapus, tuojau nuvykę į savo pulkus.

Ši žinia irgi padarė nepaprastai didelį įspūdį visoje Europoje. Prie to prisidėjo dar vienas faktas. Būtent, paskutinėmis dienomis nemaža čekų kariuomenės buvo sutraukta prie Lenkijos sienos.

Ryšium su tuo, Lenkijos pasiuntinys Prahoje paklausė Čekoslovakijos vyriausybę, ką reiškia Čekoslovakijos kariuomenės koncentracija prie Lenkijos sienos. Dabar jau pranešama, kad čekų kariuomenė nuo Lenkijos sienos esanti atitraukta.

Daug dėmesio buvo kreipiama į praėjusį sekmadienį įvykusius Čekoslovakijoje valsčių savivaldybių rinkimus, kurie betgi praėjo ramiai.

Be to, pasakė kalbą Čekoslovakijos prezidentas Benešas, pareikšdamas, kad šiuo metu Čekoslovakija pergyvena nepaprastą laikotarpį. Kartu betgi prezidentas kvietė gyventojus laikytis ramiai užtikrindamas, kad vyriausybė būdi nepriklausomybės sargyboje.

×

Padavę nors trumpai svarbesnes žinias iš Čekoslovakijos, jaučiame pareigą pridurti, kad paskutiniu momentu įtempimas atslūgo ir tikimasi, kad kol kas nepaprastų įvykių gal ir nebūsią. Prisidėjo prie to Anglijos susirūpinimas, bet nemažiau nusvėrė ir Čekoslovakijos pasiryžimas ginti savo laisvę visomis jėgomis.

Rumunijos premjeras patriarchas Mironas viešėjo Lenkijoje.

Derybos dėl susisiekimo geležinkeliais

Nuo balandžio 29 dienos Varšuvoje vedamos Lietuvos ir Lenkijos derybos dėl susisiekimo geležinkeliais. Šiomis dienomis derybos baigiamos ir abejų delegacijų pirmininkų bus parafuotos. Gegužės 26 dieną Lietuvos delegacija sugrįš Kaunan.

Lenkų spaudoje yra žinių, kad Lenkija jau pasiūlusi Lietuvai sudaryti ir prekybos sutartį. Lietuvos prekybiniai sluoksniai šį klausimą dabar studijuoja. Tačiau Rygos spauda pažymi, kad prekybos derybos tarp Lenkijos ir Lietuvos prasidėsiančios tuomet, kai bus sudaryta konsularinė sutartis, dėl kurios jau vedami abiejų pusių pasitarimai.

Vokiečiai siūlo plebiscitą

Telegramų pranešimu, padėtis Čekoslovakijoje ir toliau esanti įtempta, nes vokiečių tautinės mažumos vadai nenusileidžia. Vyriausias vokiečių vadas Henleinas, kuris neseniai viešėjo Londone, o dabar vieši Berlyne, yra pareiškęs, kad Čekoslovakijos vokiečiai neatsisakysią nuo pastatytų vyriausybei reikalavimų.

Šia proga tenka suminėti Čekoslovakijos vyriausybės nusistatymą. Būtent, čekų vyriausybė turinti jau paruošusi tautinių mažumų statutą. Bet šiam statutui vokiečiai nepriduoda jokios reikšmės ir yra griežtai nusistatę reikalauti, kad Čekoslovakijos vyriausybė išpildytų visus jų reikalavimus, o jei ne, tai vokiečiai siūlo skelbti plebiscitą, kurio metu vokiečiai galėtų pasisakyti, prie ko jie nori priklausyti.

Šį sumanymą palaiko visi Vokietijos laikraščiai, duodami suprasti, kad plebiscitas yra vienintelis klausimo išsprendimas.

Pagaliau, tenka suminėti tas svarbus faktas, kad Italijos politinių sluoksnių vadai dar kartą pareiškė, jog Italija nėra susidomėjusi Čekoslovakijos likimu.

Vyriausioji Ozono taryba

Praėjusią savaitę Varšuvoje buvo sukviestas vyriausias Ozono tarybos narių posėdis, kuriame Tautinio Susivienijimo partijos pirmininkas generolas Skvarčinskis pasakė kalbą. Į susirinkimą buvo taip pat atvykęs vyriausias armijos vadas marš. Rydz-Smigly, kuris irgi pasakė reikšmingą kalbą. Iš pasakytų kalbų matyti, kad šiai organizacijai dedama nauja pareiga - vienyti lenkų tautą idėjiniu atžvilgiu.

Be to, taryba išrinko keturias komisijas: *ūkio* komisiją priešakyje su gen. Galica, *investicinę* komisiją priešakyje su generolu Gureckiu, *tautybių* komisiją, kurios pirmininku išrinktas Katelbachas, buvęs ilgametis dienraščio „Gazeta Polska" korespondentas Kaune, ir *švietimo* komisiją su profesoriumi Bystroniu priešakyje.

Ką šios komisijos veiks, tuo tarpu tikslesnių žinių lenkų spaudoje nėra. Pranešama tik, kad tuo pačiu metu, kai posėdžiavo vyriausioji Ozono taryba, buvo sušaukti posėdžių ir minėtos keturios komisijos.

Kai kurios jų priėmė tam tikras rezoliucijas, kuriose yra paliesti įvairūs svarbūs klausimai.

Rezoliucijas paskelbė beveik visi lenkų laikraščiai, tuo tarpu dėl jų nepasisakydami.

Prancūzai su italais nesusikalba

Jau buvo rašyta, kad nuo kurio laiko prancūzai su italais pradėjo derėtis, norėdami sudaryti artimesnio bendradarbiavimo sutartį.

Pasitarimai buvo vedami Ryme ir iš karto rodėsi, kad viskas vyksta sklandžiai. Tuo tarpu neseniai pasakyta Genujoje Musolinio kalba gerokai atšaldė abiejų valstybių santykius. Pagaliau, praėjusią savaitę derybos visiškai nelauktai buvo nutrauktos ir nežinia kada vėl prasidės.

Derybų nutraukimą Europos spauda visaip aiškina. Daugumos betgi prancūzų spaudos nuomonė yra viena. Ji mano, kad Musolinis, nutraukdamas su prancūzais derybas, nori priversti Prancūziją galutinai atsisakyti remti Ispanijos vyriausybe, kuriai ištikima kariuomenė ir toliau kovoja su sukilėliais. Mat, Musolinis yra pasiryžęs kuo greičiau nugalėti Ispanijos vyriausybininkus ir tuo tikslu vis daugiau siunčia Ispanijon kariuomenės (nuo šių metų kovo 9 iki gegužės 10 dienos Ispanijoje žuvo 280 italų karininkų ir 2900 kareivių).

Podraug pranešama, kad anglai mėgina prancūzus su italais sutaikyti, ir turima vilties, kad šis darbas jiems pasiseksiąs.

Lenkų-lietuvių santykiai

Lenkų politinės informacijos pranešimas

Nuo lenkų-lietuvių diplomatinių santykių užmezgimo ir Lenkijos pasiuntinio Kaune ir Lietuvos Varšuvoje paskyrimo raštų įteikimo praėjo nedaug laiko. Oficialių santykių užmezgimas davė galimumo išjudinti abiem kaimyninėm valstybėm esminius klausimus ir taip pat konkrečiai juos išspręsti.

Antroje balandžio mėn. pusėje buvo nustatytas laikas pirmoms deryboms ir netrukus po to lenkų delegacija nuvyko Kaunan susisiekimo paštu konvencijai užmegsti. Tos derybos, vykusios palankumo nuotaikoje, netrukus buvo pabaigtos. Taigi susisiekimas paštu, telegrafu ir telefonu nuo gegužės 10 d. Lenkijos ir Lietuvos visuomenėms pasidarė galimas.

Beveik tuo pat metu prasidėjo Kaune derybos vandenimis susisiekti ir miškui plukdyti ir Varšuvoje derybos geležinkeliais susisiekti. Derybos dėl susisiekimo vandenimis ir dėl miško plukdymo neseniai buvo pabaigtos ir sutartys buvo pasirašytos gegužės 14 d. Derybos dėl susisiekimo geležinkeliais, kaipo reikalaujančios didesnio techninio darbo, vis dėlto artinasi galo, nesutikdamos jokių esminių sunkumų.

Eiga šių trijų pirmųjų derybų, kurios greitu laiku pasibaigė apčiuopiamomis išdavomis, įrodo, kad g e r o s v a l i o s esama abiejose pusėse. Ji esanti taip pat prityrimu, parodančiu metodę, kuri, pamenta abišalio supratimo ir gerbimo dėsniu, greičiausiai gali duoti pastovią pažangą.

Po susisiekimo sutvarkymo nėra jokių sunkumų, kad negalima būtų pradėti ūkiškuosius reikalus tvarkyti; derybos šiais reikalais galės apimti taip pat prekių mainų, tranzito ir turistikos reikalus. Viešoji Lietuvos ir Lenkijos visuomenių nuomonė rodanti didelį susidomėjimą šia abiejų vastybių santykių sritimi.

Ne žvirbliams šaudyti

Anglija užsisakė 12.000 kulkosvydžių

Didelę sensaciją sukėlė spaudoje pasirodžiusi žinia, kad Anglijos vyriausybė užsakė Kanadoje esantiems ginklų fabrikams pagaminti 12.000 lengvųjų kulkosvydžių. Pažymėtina, kad kulkosvydžiai turi būti pagaminti kuo skubiausiai. Dalis kulkosvydžių (5000) bus paliktа Kanadoje, o 7.000 tuojau bus atvežti į Angliją ir atiduoti kariuomenei.

Šis Anglijos vyriausybės žingsnis buvo padarytas visai nelauktai ir todėl sensacija yra tuo didesnė, apie kurią dabar rašo visi Europos laikraščiai, pabrėždami, kad Anglija rengiasi visokiems netikėtumams.

Kartu pranešama, kad Anglijos vyriausybė, užsakiusi kulkosvydžius, iš karto už juos sumokėjo visą sumą.

Lietuvos diplomatai Varšuvoje

Apie Lietuvos pasiuntinybę Varšuvoje daug sukasi žurnalistų, kurie smalsiai gaudo žinias. Telefono skambutis tik ir tarška. Skambina Varšuvos laikraščių redakcijos ir klausia, ar negalima būtų paprašyti pas Lietuvos pasiuntinį ir įgaliotą ministerį p. Kazį Škirpą, kad suteiktų žurnalistui interview (pasikalbėjimą). Pasiuntinybės valdininkas visoms redakcijoms tą patį atsako: „Ponas Ministeris dar nieko nepriima su interview."

Rašančiam šias eilutes teko garbės būti Lietuvos pasiuntinybėje ir šį tą sužinoti. Jaučiuosi laimingas, kad galiu greičiau painformuoti G. G. „Aido" skaitytojus apie Lietuvos diplomatus Varšuvoje, negu tie, kurie jau senai laukia gauti interview.

Pirmiausia noriu apibūdinti Lietuvos Pasiuntinio ir įgalioto ministerio pulk. Kazio Škirpos asmenį, o paskiau suminėti ir kitus pasiuntinybės bendradarbius.

Min. Kazys Škirpa išaugęs (gimė 1895 m.) šiaurinėje Lietuvoje, Saločių valsč., Pasvalio apskrityje. Pabaigė vidurinę mokyklą Mintaujoje ir ėjo aukštuosius mokslus Komercijos Institute Petrapilyje, Aukštoje Technikos mokykloje Ciuriche (Švaicarijoje) ir teisės mokslus — Vytauto Didžiojo Universite Kaune.

Pirmąjį karišką pasiruošimą min. K. Škirpa įgijo 1916 m. karo mokykloj Rusijoje. Baigiantis Didžiajam karui, Omsko mieste organizavo lietuvių karius. Vėliau, kada ėjo žūtbūtinė kova už Lietuvos nepriklausomybę, min. Škirpa dirbo su nepaprastu pasiaukojimu. 1918 m. suorganizavo pirmąją Vilniaus karo komendantūrą. Fronte pasižymėjo kariška drąsa ir sumanumu, vadovavo 5-jam pėstininkų pulkui ir smarkiai grūmė Lietuvos priešus. Už narsumą šis vienas pirmųjų Lietuvos kariuomenės savanorių yra apdovanotas Vyties ordenu su kardais, III laipsnio Vytauto Didžiojo ordinu, Nepriklausomybės medaliumi, savanorių, latvių ir kitais. 1925 m. min. Škirpa yra pabaigęs Karo Akademiją Belgijoje ir Kaune darbavosi kaipo skyriaus viršininkas generaliniame štabe, o 1926 m. ėjo generalinio štabo viršininko pareigas.

Po 1926 m. pasikeitimų Lietuvos vyriausybėje pulk. Kazys Škirpa buvo krašto apsaugos ministerio dispozicijoje. Nuo 1927 m. iki 1937 buvo Lietuvos buvo atachè Berlyne. Išėjęs iš karo tarnybos, pulk. K. Škirpa buvo paskirtas Lietuvos nuolatiniu delegatu, nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministeriu prie Tautų Sąjungos. Iš šių pareigų pulk. Škirpa nūnai atkeltas pirmuoju Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministeriu į Varšuvą.

Ministeris Škirpa tuo tarpu Varšuvoje gyvena vienas, o jo šeima yra Šveicarijoje. Netrukus apsigyvens prie Aleje Ujazdowskie išnuomuotame bute ir tuomet savo šeimą parsiveš į Varšuvą.

Pasiuntinybės patarėjas *Dr. Antanas Trimakas* yra kilęs taip pat iš šiaurinės Lietuvos. Studiavo Kaune, o paskui išvyko Prancūzijon (į Lillę), kur ir pabaigė su daktaro laipsniu konsularinius ir socialinius mokslus. Po to dar gilinosi tarptautiniuose klausimuose Šveicarijos, Prancūzijos ir Olandijos akademinėse mokyklose.

Patarėjas Trimakas yra linksmas, kalboje atsargus, mėgstąs organizacinį darbą. Kaune iki šiol dirbo užsienių reik. ministerijoje, o anksčiau—Švedijoje Lietuvos pasiuntinybėje. Šalia to vadovavo Tarptautinei Intelektualinio Bendradarbiavimo Draugijai (Kauno skyriui) ir dirbo žurnalistikoj. Nors dar jaunas (36 m.), bet jau yra apdovanotas už pasidarbavimą Lietuvai III laipsnio Gedimino ordinu, taip pat ir kitų valstybių garbės ženklais: Švedų Vazos ordinu (III l.), Švedų Šiaurės Žvaigžde (IV lapsnio), Portugalų ir t.t.

— „Pirmas Lietuvos diplomatas jau atvyksta Varšuvon" — taip skaitėme neseniai laikraščiuose. Tai vyko į Varšuvą *Jurgis-Povilas Kairiūkštis.* Iš pradžių J. P. Kairiūkštis buvo pasiuntinybės sekretorium. Dabar yra keliamas į Pabaltę taip pat diplomatiniam darbui.

Vilniui žinomas pedagogas a.a. Juozas Kairiūkštis šiam diplomatui yra dėdė. Šis diplomatas dar jaunesnis žmogus (32 m.). Aukštuosius komercinius ir konsularinius mokslus yra pabaigęs 1930 m. Belgijoj (licencijatas). Metus padirbėjęs užs. reik. ministerijos ekonominiame departamente, 1932—1934 m. darbavosi Lietuvos Pasiuntinybėje Briuselyje. 1935 m. sugrįžęs į Kauną dirbo kaipo užs. reikalų min. sekretorius politiniame depertamente. Po metų buvo paskirtas į Lietuvos pasiuntinybę Rygoje sekretoriumi, kur per pusę metų ėjo ministerio pareigas (chargè d' affaires).

Šalia tiesioginio darbo J. P. Kairiūkštis daug rašė „Tautos Ūkyje" ir kituose laikraščiuose. Jis yra apdovanotas Latvių Trijų Žvaigždžių ordinu, Suomių Baltos Rožės, Belgų Leopoldo II ir kitais.

Šio mėn. pradžioje atvyko naujai paskirtas pasiuntinybės sekretorius ir konsularinio skyriaus vedėjas *Antanas Andrašūnas*. Jis yra gimęs ir augęs Rygoje, ten pat studijavo teises. Kaune Vytauto Didžiojo Universtite susipažino su Lietuvos teise ir dirbo užs. r. ministerijoje. Yra tai kuklus darbštus žmogus. Jau būdamas studentu Rygoje, uoliai dalyvavo lietuvių visuomeniniame gyvenime ir dirbo spaudoje. Už nuopelnus Lietuvai turi Gedimino ordiną (IV laipsnio), Nepriklausomybės medalį ir kt.

Kadangi daug yra rašymo pasiuntinybės kanceliarijoj, tai ten dar darbuojasi dvi mašinistės-stenografistės: Birutė Avižonytė ir Stefanija Stancikaitė.

P-lė Birutė Avižonytė atvyko į Varšuvą kartu su p. ministeriu. Anksčiau dirbo Lietuvos Banke. Ji yra pabaigusi Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakulteto ekonominį skyrių. Be to, dar gilino studijas Paryžiuje. Tai yra garsaus Kauno akių gydytojo dr. Avižonio duktė.

P-lė Stefanija Stanickaitė yra antra stenografistė. Ji pradėjo darbuotis po Velykų. Anksčiau ji darbavosi Lietuvos konsulate Ryme. P-lė Stancikaitė taip pat moka daug svetimų kalbų, laisvai kalba ir lenkiškai. Mokslus yra pabaigusi Kaune.

Vytautas Alseika pasiuntinybėje dirba nuo gegužės mėn. pradžios. Iš visų pasiuntinybės vyrų, Vyt. Alseika yra jauniausias (gim. 1912 m.). Tai yra diplomuotas teisininkas. Studijas baigė Vytauto Didž. Universitete. Jį daugumas lietuvių pažįsta bent iš balso, nes ilgesnį laiką jis dirb Kauno radijofone, kur buvo spaudos referentu (skaitė „laikraščių santrauką"). Būdamas Kaune, Vyt. Alseika dirbo ir spaudoje („Literatūros Naujienose" ir įvairiuose kituose laikraščiuose bei žurnaluose). Jis yra a.a. dr. Danieliaus Alseikos sūnus. Jo gimtinė—Ukmergė.

Netrukus, kaip tenka patirti, bus paskirtas karo atstovas (atašė) ir dar kiti pasiuntinybės valdininkai.

K. U.

— Lenkų spaudos pranešimu, netrukus į Varšuva atvyksiąs Lietuvos U. R. Ministerijos ekonominio depertamento direktorius Norkaitis. Jis Varšuvoje atsilankys pas aukštuosius Lenkijos asmenis, o paskui išvyks į kitus Lenkijos miestus, kur susipažins su ekonomine būkle.

Lietuvos pasiuntinybės nariai Lenkijos Valstybės Prezidento rūmuose, įteikus paskyrimo raštus. Viduje Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotas min. K. Škirpa, šalia jo lenkų diplomatinio protokolo šefas Romeris, dešinėje iš krašto pasiunt. patarėjas dr. Trimakas, kairėje iš krašto sekret. Kairiūkštis.

Kokios turime būti nuomonės apie save

Mes, lietuviai, esame iš prigimties kuklūs. Todėl greičiausiai esame linkę apie save manyti kiek blogiau, negu geriau. Didelė dorybė yra niekuomet savęs neaukštinti, nesididžiuoti, būti savo vietoje, bet pas mus yra atvirkščiai. Būdami kuklūs, mes dažnai save pažeminame. Atrodo, kad mumyse vyrauja kažkoks žemumo jausmas arba kaip psichologai sako, žemumo kompleksas.

Dažnai manome, kad kiti yra už mus prakilnesni, išmintingesni, sumanesni ar kultūringesni. Mums atrodo, kad jeigu kitas ką padaro, tai visuomet padaro geriau, už mus. Kitaip sakant, rodome daug nuostabumo kitų darbams, o savo darbo ir jo vaisių nevisuomet mokame tinkamai įvertinti.

Nėra mažiausios abejonės, kad žemumo jausmas yra kenksmingas tiek atskiram žmogui, tiek visai visuomenei ir tautai. Iš viso žemumo jausmas yra labai blogas reiškinys.

Ką reiškia save žeminti arba savęs reikiamai neįvertinti? Žemiau statyti savo asmenybę, savo „aš", reiškia — nesijausti pilnos vertės žmogumi. Suprantama, kad ir per didelis, juo labiau tuščias, nepagrįstas aukštinimasis taip pat yra labai kenksmingas, tačiau turime įsisąmoninti, kad esame tokie patys žmonės, kaip ir kiti. Juk iš tikrųjų sumanumo mums niekur netrūksta. Netrūksta mums, rodos, ir ištvermės. Bet vyraujant žemumo jausmui mums labai dažnai trūksta drąsos imtis kokio nors naujo darbo, o svarbiausia trūksta pasitikėjimo savo jėgomis, nes rodosi, kad nesugebėsime tinkamai sumanyto darbo atlikti, nors patys žinome ir kiti kalba, kad jeigu lietuvis rimtai nori, tai jis gali visiškai gerai pasirodyti visose gyvenimo srityse. Žinia, neseniai atgimusi lietuvių tauta dar maža kuo yra pasižymėjusi. Bet dėl to nėr ko sielvartauti. Juk iš tikrųjų esame negausinga tauta. Tai viena. Be to, nesenai esame pasikėlę gyventi, taigi dirbti ir kurti.

Todėl nėra reikalo per daug savimi nepasitikėti. Juk kiekvieno kad ir paprasčiausio darbo pasisekimo sąlyga yra pasitikėjimas savo jėgomis, drąsumas. Tai nieko, kad nekiekvienas darbas pasiseks. Juk kiekviena pamoka žmogui daugiau ar mažiau kaštuoja. Tobulėti, atseit, kultūriškai kilti galima tiktai per darbą. Negalima laukti, kol kultūriškai subręsime, nes laukdami, o ne dirbdami, ne veikdami tikriausiai niekuomet nesubręsime. Nemėginant veikti, negalima laukti, kad darbas iš karto pasisektų, ar tai bus paprastas ūkininko darbas, ar inteligento organizacinis ar kūrybos darbas. Aišku, dirbant tokį ar kitokį darbą, tenka dažnai ir suklysti, betgi tiktai tas neklysta, kas nieko neveikia. Šiaip ar taip turime savyje perlaužti tą nepasitikėjimą, turime apie save geriau manyti, nes iš tikrųjų sugebėjimo mums netrūksta. Turime tik daugiau savimi pasitikėti.

Tiesa, turime prisipažinti, kad mums trūksta vadinamosios asmeniškos kultūros. Bet šis dalykas taip pat galima pašalinti, ugdant savyje pasitikėjimą ir drąsumą, save daugiau auklėjant, daugiau bendraujant su žmonėmis, o vejant lauk žemumo jausmą.

A. P.

PETRAS SVYRA

Pražydusio gegužio vakarai

1)

— Tai jau pasibaigė gegužinės?

— Jau. O kodėl tu nebuvai?

— Nesuskubau. Galų gale juk tu, Maryt, buvai.

— Aš buvau.

— Jei tu buvai, tai ir aš...

— Juokdarys...

Mikas sulaikė Marę. Kiemo sutemuose girdėjosi besiskirstančio iš gegužinių jaunimo balsai.

— Girdėjau, kaip jus ten dainavote po gegužinių.

— Šiandien nėjo gerai. Tėvas greit grižo ir liepė visiems išsivaikščioti. Neilgai dainavome.

— Tylus vakaras. Žinai, Maryt, šiemet gegužis gražus.

Jiedu atsisėdo ant pasvirnės sode.

— Kur buvai, Mikai, šiandien?

— Visą dieną ariau.

— Sunku?

— Et! Man arti smagu. Ypatingai šių metų pavasaris toks gražus, kad visi darbai lengvi, o gyvenimas toks gražus, — gal pirmą kartą gyvenime įsikalbėjo taip Mikas. Pažiūrėjo į šalia sėdinčią mergą — kaimyno Vaikaus dukterį Marę.

— Maryte, — tyliai prabilo Mikas, — šį vakarą noriu tavęs paklausti...

— Ko? — nustebo Marė.

— Ar eitum už manęs?

Marė nuleido galvą.

— Nuo Užgavėnių aš, Maryt, pradėjau kitaip gyventi. Pati matei. Ir tai tik dėl tavęs... Sakyk?

— Mikai, aš sutinku... Tik kas iš to? Man juokinga neįtikėtina. Lyg knygoje kokioje.

— Aš gal nemoku, Maryt, kaip knygoje, kalbėti. Bet tikėk tu man!...

Sugrubusios berno rankos spaudė Marės rankas. Ji jam nieko nesakė. Jis jos daugiau neklausė. Abu buvo sutapę su naktim ir jos tyla. Akys žvelgė į sodo tarpušakius, pro kuriuos jos sekė akys beribėse gausiai mirgančias žvaigždes. Rodos, matė savo ateitį, panašią į tą žvaigždėtą gegužio dangų. Mikui savo meilės Marei skambiais žodžiais nereikėjo reikšti. Ji pati visa gerai suprato.

Be to, Mikas vargiai būtų mokėjęs žodžiais tai padaryti. Jis, kai imdavo galvoti apie Marę, pagaudavo įvairiausi jausmai. Tų jausmų jis žodžiais niekuomet neišreikštų. Jis buvo įsitikinęs, kad gyventi be Marės negalėsiąs...

Ir ilgai jie taip sėdėjo. Tylėdami. O tačiau tokios šiltos, pakvipusios sprogstančių medžių pumpurais gegužio naktys juos vieną prie kito dar labiau traukė. Ir kada juos, dienos įkaitusius, vėsino gegužio naktis, jiems į nakties rūkus įbestose akyse atsistodavo ir imdavo vilioti svajingas gyvenimas. O tas gyvenimas, kuris gegužio naktimis pilname savo vilingame grožyje jiems pasivaidendavo, buvo sipriausiu ir karščiausiu žodžiu.

— : —

Marė ėmė tyliai dainuoti. Jos dainos melodija tirpo sprogstančių obelių ir kriaušių pumpurų kvapuose.

Mikas šypsojosi. Daina kuteno jam širdį, erzino jausmus. Paskui, suraukęs kaktą, ėmė klausytis dainos žodžių apie žydinčius gegužį sodus ir alyvas, apie nepaprastą pavasario meilę..

Daina seniai jau buvo nuaidėjus, bet Miko ausyse vis dar skambėjo jos įspūdinga, švelni, pavasariška gegužio melodija. Jis, lyg nebegyvas, jos apsvaigintas, sėdėjo įsmeigęs tamson akis.

Mėnulis gerokai pakrypo į vakarus. Pasvirnę užgulė šešėlis.

— Mare...

— Mikai, gana..

— Jau?

— Neilgos naktys. Šen! Rytai paraudo.

— Ėė!... Pievon nereiks dar eiti, — šyptelėjo Mikas.

— O ką rytoj veiksi?

— Arsiu.

— Na, reikia pailsėti.

Nuėjo prie kopynės. Marė užsklendė svirną, o Mikas patvartėmis nuslinko namo.

— : —

Buvo tas pats gegužis. Tik jau artėjo prie galo. Soduose krito obelių ir kriaušių žiedai. Stiprus kvapas perpildė orą. Kažkur šiluose kukavo gegutė. — Marė gulėjo svirne. Vėlai vakar gulė, bet ilgai negalėjo užmigti. Pergyventas vakaras jai buvo lyg pasaka, pilna nepaprasto džiaugsmo ir gėrio. Nuovargis galų gale įveikė ir ji užsnūdo. Dabar jai prasidėjo kitas gyvenimas, dar gražesnis už anąją pasaką...

...Ji, sekmadienį kaitinant saulei ir plesdant švelniam vėjui, pasileidžia su Miku į laukus. Ji dainuoja, šoka žaidžia, kaip vaikas, o Mikas žiūri į ją ir šypsosi.

— O, koks jis meilus, — žavisi Marė, lakstydama su Miku po sapnų laukus. Staiga, ji iš tolo išgirsta balsą. Pradžioje nesupranta. Klausosi. Pažįsta: motina šaukia. Ji sušunka ir atsisėda patale... Jos įkaitusį kūną užlieja vėsus nakties oras. Tuo tarpu svirno durys braška. Ji išgirsta motinos žadinimą. Greit šoka ir apsitaisiusi eina prie durų. Iš kiemo pasiekė jos ausis nepažįstamųjų balsai. Atsklendžia duris. Vidun įeina motina.

— Kas gi tau, vaikel, kiek laiko, kai keliu, o tu nei negirdi.

— Mama, sapnavau.

— Ė, tie jaunystės sapnai! Na, bet apsitaisyk ir eik pirkion.

— Piršliai atvažiavo?! — nutirpo išgirdusi.

— Tai ko gi pastybai? Petras iš Kalviškių atvažiavo. Pažįsti!

— Petras?! — suriko ne savu balsu. Neisiu!...

— Nebūk beprotė. Tu nepažįsti jo giminės!

Motina ėmė kalbėti apie plačią jaunikio giminę. Marė motinos neklausė: ji visa drebėjo.

— Neisiu, — spyrės Marė.

— Tėvas liepė ateiti. Ir nemėgink priešintis jam. Jam Petras patinka.

— Mama, bet juk jis plikas, — jau ašarodama kalbėjo Marė.

— Nežiūrėk to! Pats plikas, bet užtai alkūnės neplikos. Šluostykis ašaras, paverksi paskui, o dabar pasirodyk, kaip reikia, žmonėms ir nepykink tėvo.

Marė išėjo iš svirno.

Po pusryčių išvažiavo piršliai bažnyčion užsirašyti.

Kiek Marė tą rytą prašė tėvą, kiek verkė — nieko nepadėjo. Tėvas būtinai panorėjo turėti sau žentu turtingą, nors ir apysenį, žmogų.

Žmonės jau tą sekmadienį išgirdo pirmąjį Marės užsaką su Petru.

— : —

(B. d.)

Vienybės kliūtys ir ryšiai

Tautos vienijasi

Šiais metais žymu tautinių mažumų tarpe judėjimas vienytis. Kovo 5 dieną įvykęs Berlyne Vokietijos Lenkų Sąjungos kongresas, kuriame dalyvavo apie 5.000 delegatų, pabrėžė ir konsolidavo lenkų vienybę Vokietijoje. Susivienijo Henleino vadovaujami Čekoslovakijos vokiečiai. Jų pėdomis eina tos šalies lenkai, slovakai ir vengrai. Vienijimosi tendencijų rodo Lenkijos vokiečiai ir ukrainai. Vienydamosi mažumos pareiškia didesnių reikalavimų kai dėl savo tautinių teisių: Čekoslovakijos mažumos (vokiečiai, lenkai, vengrai) griežtai reikalauja autonomijos, apie ją atvirai pradeda kalbėti ir Lenkijos ukrainiečiai. Mažumų autonomija darosi dienos klausimu.

Priežastys tautų vienijimosi

Jei ieškoti mažumų vienijimosi priežasčių, tai kaipo vieną bendriausių teks nurodyti viešpataujančių tautų nacionalistinę politiką. Viešpataujančios tautos gana atvirai ir primygtinai skelbia, kad kraštas priklauso joms, kad jos šeimininkai, kitos tautos turi emigruoti arba asimiliuotis (nutausti). Vokietijos politika Čekoslovakijos atžvilgiu po Austrijos prijungimo yra tik pasmarkinusi tą judėjimą ir jo reikalavimus, bet pati tendencija vienytis yra ankstyvesnė ir turi gilesnių šaknų.

Tautos vienybės klausimas painus ir sunkiai sprendžiamas gyvenime. Tėmydami pokarinių laikų vienijimosi faktus ir mėginimus, matome, kad geruoju tas procesas (vyksmas) nesidaro: visur plačiai vartojama jėga. Italijos fašizmas ir Vokietijos hitlerizmas vartoja visą valstybės aparatą, savaip sutvarkytą įstatymdavystę ir partijos presiją. Išsilauždamas iš partijos vienybės (vadinamos tautos vienybės), pasijusi išmestas už savo krašto viešojo gyvenimo ribų ir būsi visokeriopai skriaudžiamas.

Kas mus skiria

Tačiau palikime kitų klausimus jiems patiems spręsti ir pereikime prie savęs. Mūsų gyvenimui ir veiklai vienybė reikalinga: ne tik pageidaujama, bet būtina, tik kokia vienybė galima ir kaip ją atsiekti?

Kas mus skiria ir kas mus jungia? Mes beveik nedalyvaujame valstybinio ir savivaldybinio gyvenimo tvarkyme — nėra tam sąlygų — ir nesiorganizuojame partijomis. Ligi šiol mes nežinome pas save partijų nei pagal Lenkijos nei pagal Lietuvos pavyzdžius. Jei kartais pasakome, kad vienas tos, o kitas anos partijos, tai tik bendriausioje prasmėje; griežtų, organizuotų, veikiančių partijų su savo programomis ir vadovybėmis mes neturime. Nebuvo ir nėra tam sąlygų ir gyvenimiškų reikalų.

Tai, kuo mes tarpusavyje skiriamės, yra mūsų pasaulėžiūra, ideologija. Čia pirmon galvon eina santykis su tikyba. Vieni tikybą praktikuoja ir gerbia, kiti toleruoja, dar kiti su ja kovoja. Pirmieji ir antrieji gali sugyventi, pirmieji ir tretieji ne. Kadangi tikintiesiems tikyba esminis dalykas, o netikintiesiems antraeilis (bent taip turėtų būti), tai, aišku, vardan vienybės jie turėtų nusileisti ir tikybos neliesti.

Antroje vietoje tenka suminėti simpatijos tai ar kitai visuomeninei bei valstybinei koncepcijai, kaip, sakysime, liaudies frontas ir visokio plauko fašizmas. Ispanijos naminis karas ne vienodai mūsų yra pergyvenamas ir duoda progos pasireikšti skirtingoms simpatijoms. Turiu pabrėžti, kad tikyba ir čia vaidina žymų vaidmenį, bet jau ne vienintelį. Kadangi praktikoje savo ideologinių simpatijų neturime galimybės realizuoti, tai jos galima laikyti tautinei vienybei nepavojingomis.

Vienybei pavojingesnis yra gyvenimiškas trynimasis tarpusavyje asmenų ir jų darbų, jų tarpusavio santykiai, jų veikimo ir kritikos būdas ir t. t.

Tai vis neesminiai skirtumai, bet jie, mano supratimu, turi praktikoje daugiau neigiamos reikšmės, negu užinteresuoti asmens sutinka pripažinti. Šie pastarieji dažnai mėgsta juos pateisinti gilesniais sumetimais, pritraukdami į svarstymą tikybinius ar idėjinius skirtumus. Kritikos tonas, svetimųjų klaidų gaudymas ir jų tirštinimas, pernelyg uolus jų kėlimas viešumon (spaudoje), išdidumas ar kuklumas vertinant save ir kitus, bendravimo su kitais palaikymas ar jo vengimas ir t.t. kelia daug nesusipratimų, įtarimų, antipatijų, vengimo iš vien dirbti ir t. t. Objektiviai tai yra mažmožiai, o subjektiviai nesusipratimų mazgas ir kovos židinys.

Kas turėtų mus jungti

Šiam pavojui sumažinti ar pašalinti reikia geros valios, savęs ir visuomenės auklėjimo, bendrųjų pavojų ir uždavinių gilesnio įsisąmoninimo. Čia labai pravartu mokėti kits kitą suprasti, kitų siekimuose ir intencijose susieškoti dorojo pagrindo, pagerbti skirtingą nuomonę, o savo veikimo būdo ar linijos nelaikyti vien teisinga. Čia daug lemia asmenybė ir taktas. Ne taip gi retas reiškinys, kad tikybiniu ar idėjiniu atžvilgiu tolimi žmonės praktiniuose tautos ar visuomenės darbuose eina iš vieno ir, atžagariai, tikybiniu ar idėjiniu žvilgsniu artimi žmonės nesugeba praktikoje surasti bendrų kelių — vis susipyksta.

Kova su šia kliūtimi galima ir turi prasidėti viršūnėse ir pasiekti apačias. Tai tautinės pedagogijos uždavinys. Kaimo nesusipratimai, įdavimai, muštynės paprastai kyla iš tos versmės, — ir daug laimėsime, kai iš jos ims mušti tyresnis vanduo.

Jei dabar permesime žvilgsnį į tai, kas mus jungia, tai pasirodys, kad tai turi daugiau gyvenimiškos svarbos ir būtinumo. Paimkime tik bendriausius mūsų tautos reikalus: gynimasis nuo nutautėjimo ir tautinės sąmonės kėlimas, tautinės kultūros palaikymas ir ugdymas, ekonominės gerovės kėlimas, tautinių teisių įsigijimas ir atlaikymas. Tai vis mūsų gyvybės ir mirties klausimai, jie negali būti kuriam nors lietuviui svetimi. Jie mus gali labai tvirtai sujungti. Tiesa, mes, jų siekdami, eisime kiek skirtingais keliais ir būdais, bet gerbdamies savitarpyje ir vengdami aštrumų, galime vienybėje išsilaikyti. Ar visi išsilaikysime, nežinau, bet pamėginti reikia.

A. Radeika.

Daugiau atsargumo su ugnimi ir vandeniu

Prieš Velykas, didžiausią pavasario šventę, žmonės bažnyčioje šventina ugnį ir vandenį. Be religinės to šventinimo prasmės, ši apeiga, ateinant vasarai, gali priminti tikintiesiems labai svarbią pareigą — mokytis su tais daiktais tinkamai elgtis. Nes vasarą su ugnimi ir vandeniu žmonės bene daugiausia turi visokių nelaimių. Jau dabar iš kaimo ateina žinių, kad vienam ūkininkui drauge su pavasario vėjais nušvilpė visi trobėsiai, kitam per neatsargumą paskendo vaikas. Kiek tuomet esti nelaimingiesiems vargo ir ašarų!

Padegėliai eina į žmones su krepšiais, o vargšai, netekę savųjų, kenčia sielos kančias.

Ugnis ir vanduo—reikalingiausi žmogaus gyvenime dalykai. Todėl mokykimės su jais kaip reikiant elgtis.

Kas metai visos tautos tam tikru laiku skelbia įvairias savaites. Vienos jų skiriamos motinai pagerbti, kitos medeliams sodinti, trečios švarumui palaikyti, sveikatai saugoti. Per tas savaites spauda, radijas ir prelegentai stengiasi įsąmoninti visuomenę, kodėl privalome pagarbos motinai, kokia yra žmogaus gyvenime medžio reikšmė, ir kaip turime gyventi, kad sveiki būtume. Bet, tur būt, nemažiau svarbus dalykas įsisąmoninti, kaip svarbu mokėti gerai elgtis su ugnimi ir vandeniu. Kaip tatai galėtume įvykdyti? Mūsų liaudyje iš senovės yra likę gražių tradicijų ugniai ir vandeniui pagerbti. Antai lietuvis ir šiandie neužlies ugnelės nešvariu vandeniu: jam tatai nuodėmė. Neterš taip pat be reikalo švaraus vandens. Šitokiais kultūringais papročiais mes tik didžiuotis galėtume; jie primena mums mūsų kilnią praeitį. Bet nors visa tai ir labai gražu, tačiau nesaugo žmogaus nuo pavojų. Šiandie, neužmiršdami praeities, mes galėtume gerbti ugnelę ir vandenį savo geru ir išmintingu elgesiu. Atsimindami, kad iš mažos kibirkštėlės esti didelių nelaimių, nemeskime papiroso nuorūkos į bet kokį kampą ir apskritai venkime rūkyti ten, kur pavojinga.

Sutvarkykime, apžiūrėkime savo trobų kaminus, kad nebūtų vietos ir kibirkštėlei prasmukti kur pro plyšį. Saulei įkaitinus žemę, kaimo šiaudiniai stogai dabar yra degūs, kaip parakas.

Neleiskime taip pat vaikams su ugnele žaisti, nepalikime jų vienų troboje tuomet, kai kūrenama krosnis. Vasarą žmonėms daug jeibių pridaro žaibai. Nors ir sunkiau su šita nelaime kovoti, bet žmonės dabar jau ir perkūnus moka suvaldyti. Keli kaimynai susidėję galėtų visai gerą žaibolaidį (perkunsargį) įsitaisyti. Būtų kur kas drąsiau dėl savo trobų griaustiniams užėjus, ir pats kaimas galėtų įsitikinti saugumu, kurį sudaro troboms, palyginti, nebrangus įtaisymas.

Sunkiai dirbus ir sukaitus, vasarą, ypač saulėtą dieną, daug kam knieti pasimaudyti. Ir jaunimas esti čia mažiausia atsargus. Užmirštama tėvų, motinų ir vyresniųjų patarimai nežaisti su vandeniu. Pradedama plaukyti panuovartose, toli nuo kranto, kad nelaimei atsitikus sunku ir pagalbos prisišaukti. Kiti, eidami maudytis, guodžiasi gerai plaukyti moką. Bet žmogus — nežuvis. Kai priseina, tai ir geriausi plaukikai grimsta į dugną kaip akmens. Pagauna plaukiką vandenyje vadinamasis traukutis, arba plėštalunkis, ir mirtis čia pat. Kiti besimaudydami ima išdykauti. Bet ir tai vargu ar galima pavadinti rimtu darbu. Jei kas mėgsta vandenyje sportuotis, susiranda gerų priemonių ir nepavojingų.

Norėdami nelaimių išvengti, saugokimės patys. Nelaiku miręs lietuvis yra visai mūsų tautai nuostolis. Neišdykaukime vandenyje, nežaiskime ir nesišvaistykime su ugnimis. Jei ne spaudoje, tai savo atmintyje per visą šią vasarą skelbkime ugnies ir vandens savotiškas savaites, kad mums užsimiršus neatsitiktų kokių nelaimių.

V. M.

KORESPONDENCIJOS

Švenčionys. *Maldininkų išvyka.* „Aido" 6 Nr. buvo įdėtas skelbimas, kad gegužės 29 d. Švenčionyse organizuojama maldininkų išvyka į Vilniaus Kalvarijas ir kad išvykos dalyviai gali užsirašyti pas E. Tunkūnaitę.

Dabar tenka pranešti, kad išvykos dalyvius surašinėja ne E. Tunkūnaitė, bet vietos zokristijonas Adomas Mulis. Maldininkai sudarys procesiją, kuri iš Švenčionių išvyks gegužės 29 dieną, ryto 5 valandą 30 min. Į Švenčionėlius bus einama pėsčiomis, o iš Švenčionėlių į Vilnių bus važiuojama traukinu, kuris išeis 7 val. 40 min. Važiavimas traukiniu į abi puses kaštuos 3 auks. 20 sk. *Vietinis.*

Švenčionėliai. *Atvežtas a. a. Vl. Jurkuvėno kūnas.* Gegužės 13 dieną Iš Vilniaus į Švenčionėlius autobusu atvežtas a. a. *Vlado Jurkuvėno* kūnas. Iki šiol jis buvo palaidotas Vilniuje kareivių kapinėse. Jo motinos Sofijos Jurkuvienės rūpesčiu buvo išgautas Vilniaus miesto storastos leidimas velionies kūną iškasti ir atvežti į Švenčionėlius.

Vietos klebonas kun. Bazevičius atvežtą a.a. Vlado Jurkuvėno kūną priėmęs į bažnyčią, gegužės 14 d. atlaikė už jo vėlę gedulines pamaldas ir palydėjo į kapines.

A.a. Vladas Jurkuvėnas gimė 1912 m. spalių 27 d. Pradžios mokslą įgijo Adutišky, „Ryto" mokykloje. Po to mokėsi Švenčionių Lietuvių gimnazijoje, kur pabaigė 6 klases. Toliau mokėsi Borūnų ir Švenčionių valstybinėse mokytojų seminarijose. Pastarąją pabaigė 1936 m.

Besimokydamas velionis dalyvavo lietuviškame organizuotame darbe. Atostogų metu padėdavo Švenčionėlių jaunimui rengti lietuviškus vaidinimus ir bendras kultūrines pramogas.

Vaičiuliškė, Suvalkų apskr. *Asmens liudymas ir tvartų statyba.* Šių metų kovo 17 dieną iš vietos gyventojos K. Viganauskaitės buvo paimtas asmens liudymas ir jai surašytas protokolas už tai, kad po fotografine nuotrauka ji pasirašiusi lietuviškai „Viganauskaitė".

Gegužės 11 d. K. Viganauskaitė gavo Suvalkų apskrities storastos „Nakaz karny", kuriuo pranešta, kad Storasta ją nubaudė 10 auks. arba 2 dienų areštu už tai, kad ji savo asmens liudyme pasirašiusi ne savo pavarde (nie właściwym nazwiskiem).

Šių metų kovo mėnesio pradžioje Vaičiuliškės kaimo gyventoja J. Murauskienė pradėjo rūpintis išgauti leidimą tvartams statyti. Prašymą nusiuntė apskrities storastijos įstaigon per valsčiaus valdybą.

Dabar balandžio mėnesio pabaigoje J. Murauskienė gavo iš Suvalkų storastijos pranešimą, kad jos prašymas išspręstas neigiamai.

J. K.

Kazytiškis, Švenčionių apskr *Girtavimo vaisiai.* Gegužės 8 d. Kazytišky buvo Šv. Stanislovo atlaidai. Daugumas žmonių atvyko melstis, bet atsirado ir tokių, kuriems rūpėjo tik pasigerti. Bet kai kas ir pasimokė. Pav., vienas girtuoklis, beeidamas namo, susidūrė su kitais girtuokliais, kurie norėjo jį mušti. Bet jis paspruko ir ėjo toliau. Beeidamas, bekeverzodamas, susitiko kažkokius du nepažįstamus žmones, kurie iš jo atėmė visus pinigus, nuvilko drabužius ir paleido vienmarškinį... Vargšas mėgino užeiti ir netolimą kaimelį. Bet ir ten jam nepasisekė. Žmonės, pamatę neblaivų vienmarškinį žmogų, pamanė, kad tai esąs pamišėlis ir sugavę įmetė į bulvių rūsį, kur jis išbuvo visą naktį. Kitą dieną vos gyvas parėjo namo.

Štai kokie yra girtavimo vaisiai.

Ąžuolaitis.

Lyda. *Dega miškai.* Dėl sausrų ir dėl žmonių neatsargumo su ugnimi Lydos apskrityje ėmė degti miškai. Šiomis dienomis Belicko valsčiuje degė Z. Ruščico miškas. Išdegė 100 ha gražaus miško. Esant didesniam vėjui, ugnis buvo persimetusi ir į greta esantį valstybinį mišką, kurio sunaikino taip pat nemažą plotą — apie 50 ha.

Taip pat degė miškas ir Rudaminos valsčiuje (Viln.-Trakų aps.) Netoli Malūno viensėdžio išdegė apie 60 ha miško.

Aiškinama, kad vienur ir kitur miškų gaisrus sukelią rūkočiai, kurie, miškuose rūkydami, neatsargiai numeta degtuką ir neužgesintus papierosus. Bet atsitinka, kad uždega mišką ir iš traukinio garvėžio iškritusios kibirkštys. Pav., gegužės 17 d. garvėžio kibirkštys uždegė Navinykų (Kušeliavo valsč.) mišką. Išdegė didelis miško plotas su medžiais, žvėrimis ir paukščiais.

Lydietis.

Punskas. *Lankys Vilniaus Kalvarijas.* Punsko ir Seinų apylinkių lietuviai šiemet per Sekmines važiuos aplankyti Vilniaus Aušros Vartų ir Kalvarijų. Iš Punsko išvažiuos autobusais birželio 3 dieną 19 valandą. Grįš birželio 7 d. Kelionė į abi puses kaštuos 13 auksinų. Užsirašyti galima Punske lietuvių kooperatyve „Talkoje".

Išvykos Dalyvis.

MANO PASTABOS

Pirmas mūsų pasimatymas

Prancūzai vadina tai „rendez vous", o iš to mes esame nusikalę žodį „randkę", nors geriau pasakius pasiskolinome jį iš lenkų kalbos. Tuo tarpu turime gražų savo kalboje žodį, kuris visiškai atstoja įvairiai linksniuojamą „randkę". Lietuviškai galime pasakyti „pasimatymas" arba „susitikimas".

Pasimatymų esti visokių, bet daugiausia yra įsimylėjusių pasimatymai, kuriuos visaipos aprašinėja ir mažieji ir didieji rašytojai. Šioje vietoje aš noriu pasigirti irgi neseniai buvęs pasimatyme, kuris man labai patiko Tik mes susitikome ne du vienu, bet, regis, daugiau paskapio. Susitikome, pasikalbėjome, pasidalijome įspūdžiais ir jautėmės visi patenkinti, kad pirmas mūsų pasimatymas taip gerai nusisekė.

„Aido" skaitytojai jau žino, kad šio mėn. 17 dieną geros valios žmonių rūpesčiu buvo surengtas gudų poezijos vakaras. Programoje buvo numatytas referatas ir deklamacijos. Laikraščiuose (mūsų ir gudų) pasirodžiusi žinia apie gudų poezijos vakarą sukėlė nemažą dėmesį. Ir kaip čia, žmogus, nesusidomėsi! Gyvename pirkia prie pirkios, ežia prie ežios, o nežinome, kas ką turime. Jie apie mus, mes apie juos manome taip, kaip kam geriau patinka, kaip kam rodosi. Nenuostabu tad, kad vieni apie kitus turime niekuo nepagrįstas žinias. O ypač literatūros gyvenime, kuriame, lyg veidrodyje atsimuša visas kiekvienos tautos gyvenimas. Ir jei norime pažinti tą ar kitą tautą, pirmiau susipažinkime su jos literatūra. Šį dėsnį galime ir patys sau pritaikyti ir jei norime pažinti savąją tautą, stenkimės pažinti jos literatūrą. Tiesą pasakius, save gal kiek ir pažįstame, bet kaimynų gudų tikrai nepažįstame. Žinome tik, kad daugelis šiame krašte žmonių kalba „pa prostu".

Tuo tarpu nežinome, kad tai yra gudų kalba, kuria gudų rašytojai yra sukūrę ne vieną aukštos meniškos vertės veikalą. O ypač daug laimėta poezijos srityje ir tai ne kur kitur, bet Vilniuje, kugyvena ir kuria visa eilė gudų poetų su Tanku, Mašara ir Vasilior ku priešakyje. Pažymėtinas ir gudu poetų jaunumas. Visi jauni vaikinai, o eilėraščių yra parašę ir daug ir gražių.

Todėl tie, kurie šiuo klausimu buvo susidomėję, neapsigavo atėję į pirmą pasimatymą su jaunaisiais gudų kūrėjais. Su jų poetiška kūryba supažindino mus jaunas gudų visuomenės veikėjas Vytautas Tumas, kuris paskaitė turiningą referatą. Iš jo sužinojome daug naujų dalykų apie gudų kūrybos laimėjimus literatūros srityje. Isidėmėtinas ir pokarinis gudų literatūros pagyvėjimas Vilniuje, o ypač poezijoje. Čia jaunieji gudų kūrėjai daug laimėjo ir savo laimėjimais dalijasi su skaitančiąja gudų visuomene provincijoje, kur gudiška knyga darosi vis labiau laukiamas svečias.

Po referato atsidėję išklausėme keliolikos eilėraščių deklamacijų, o tame skaičiuje ir vieno kito mūsų poeto eilėraščių, verstų į gudų kalbą.

Vakarui pasibaigus, visi jautėmės nedovanai į jį atėję, jautėme, kad pirmas pasimatymas visais atžvilgiais yra pavykęs. Jo dalyvių pasitenkinimas bus dar labiau suprantamas, jei savo metu ir mes pasirodysime gudams, ką mokam, ką turim.

R. M.

Klaidų atitaisymas. Praėjusiose mano pastabose įsibrovė dvi stambios klaidos. Būtent, turi būti ne „kurią susidomėjus pradedama žiovauti", bet „kurią suminėjus pradedama žiovauti" ir pabaigoje turi būti ne „išklausius pasijuoki labai nejaukiai", bet „išklausius pasijunti labai nejaukiai".

VILNIAUS KRONIKA

Ačiū, ačiū!

„Aido" pasirodymo proga jo redakcija yra gavusi ir vis dar tebegauna iš „Aido" skaitytojų, bičiulių ir bendradarbių daug sveikinimų ir linkėjimų. „Aido" redakcija už visa tai sveikinusiems taria nuoširdžiai ačiū, ačiū!

Dar dėl Kauno laikraščių.

Kaip jau esame rašę, Lietuvai ir Lenkijai pasirašius pašto susisiekimo sutartį, „Aido" redakcija buvo gavusi iš visos eilės Kauno lietuviškų laikraščių administracijų pranešimų, kad jos nuo gegužės 10 dienos siuntinėsiančios mums savo laikraščius. Deja, iki šiol „Aido" redakcija dar nėra gavusi iš Kauno jokio lietuviško laikraščio. Gauna iš Kauno tiktai lenkų kalba leidžiamą laikraštį „Chata Rodzinna".

Lietuvių maldininkų išvykos

Kitų metų papročiu ir šiemet Sekminėse Vilniaus šv. Mikalojaus parapijos lietuviai su procesija eis lankyti Kalvarijų. Prie jų nemaža prisidės ir iš provincijos atvykusių lietuvių.

Be to, kaip matyti iš dedamų „Aide" skelbimų, šiemet kai kurių parapijų lietuviai atvyks aplankyti Vilniaus Aušros Vartų ir Kalvarijų taip pat organizuoti, su procesijomis. Gegužės 39 dieną atvyks į Vilnių (traukiniu) Švenčionių parapijos lietuviai, o Sekminėse atvyks (traukiniu, autobusais) atskirai susiorganizavę Dūkšto, Punsko ir Seinų apylinkių lietuviai maldininkai.

„Ryto" kuratorius išmoka algas

Jau buvo rašyta, kad Vilniaus „Ryto" kuratorius, užstatęs draugijos namus hipotekoje, pasiskolino krašto ūkio banke 60.000 auksinų.

Dabar teko sužinoti, kad kuratorius pradėjo mokėti algas buvusiems „Ryto" tarnautojams (skaitytklų vedėjams). Mokamos algos už sausio ir vasario mėnesius. Apie trijų mėnesių algą, kuri priklauso buvusiems tarnautojams, juos atleidus nuo vietų, kuratorius nieko neprameše.

Vakaras ir koncertas

Liet. Meno ir Literatūros D-ja šio mėn. 29 dieną (sekmadienį) Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje rengia *lietuvišką vakarą*.

Programoje: Sofijos Čiurlionienės 3 veiksmų komedija „Pinigėliai":

Pradžia 8 val. vak.

Įėjimas nemokamas.

Be to, gegužės 26 d. (ketvirtadienį) 12 val. Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyks tos pačios draugijos rengiamas dainų ir muzikos vakaras. Dainuos operos artistas St. Audiejus — ir skambins virtuozė E. Palevičiūtė.

Išėjo lietuviškos poezijos kūrinys

Šiomis dienomis Vilniuje išėjo iš spaudos poetės Onos Miciūtės eilėraščių rinkinys — 84 puslapių knyga **Žiburiai Pelkėse.**

Šį naujos poezijos kūrinį išleido Vilniaus Lietuvių Meno ir Literatūros Draugija.

Iš gudų gyvenimo

— Jau kelinti metai ir Vilniaus katalikai gudai organizuoja maldininkų išvyką į Kalvarijas. Prie jų prisideda ir iš provincijos atvykę gudai. Šiemet ši gudų maldininkų išvyka organizuojama birželio mėn. 12 dieną.

— Gegužės 25 dieną Vilniaus Gudų Studentų Sąjunga rengia universiteto didžioje salėje paskaitą tema „Gudų tautinės dainos". Pradžia 17 val. 45 m.

Lietuvių išvyka Trakuose

Gegužės 22 d. Vilniaus Lietuvių Inteligentų Klūbas „Romuva" surengė išvyką į Trakus. Išvykoje dalyvavo šio klubo nariai, ir būrelis lietuvių skautų. Nuvykę į Trakus išvykos dalyviai aplankė ežero saloje Kęstučio pilį, kur padainavo dainų ir pažaidė tautiškų žaismų.

Atvyks seimo ir senato atstovai

Vilniaus lenkų laikraščiai praneša, kad birželio 2 dieną į mūsų kraštą atvyks iš Varšuvos seimo ir senato atstovų grupė, kuri arčiau susipažins su vietos gyventojų kultūrine ir ekonomine būkle. Girdėti, kad lenkų parlamentarai ypatingą dėmesį kreipsią į Vilniaus miesto dabartines sąlygas. Neaplenksią ir lietuviškų uždarytų ir dar esamų švietimo ir kultūros įstaigų. Apie jas, rodos, referuosiąs senatorius vilnietis Mlodkovskis, kuris vietos lietuvių gyvenimo sąlygas gerai pažįsta.

Paskaita apie Lietuvą

Kaip buvo rašyta, balandžio 25—30 dienomis Vilniuje buvo skaitomos apie dabartinę Lietuvos Valstybę paskaitos. Skaitė dir. Vielhorskis. Paskaitomis susidomėjimas buvo nemažas. Gegužės 17 d. dir. Vielhorskis skaitė paskaitą apie Lietuvą Varšuvoje. Dabar, kaip skelbia lenkų laikraščiai, tas pats prelegentas gegužės 23 d. 18 val. skaitys paskaitą ZOR salėje, Ožeškienės g. 11-a.

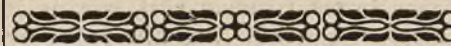
Nori pašalinti iš universiteto žydus

Vilniaus Stepono Batoro Universitete, žydus studentus susodinus kairėje pusėje, (jie nesėdi, bet stovi) paskutiniu laiku riaušių jau nebebuvo. Dabar universitete atsiranda naujas judėjimas.

Šiomis dienomis lenkų studentų endekiškos organizacijos yra nutariusios įteikti universiteto rektoriui memorialą, kad kitais mokslo metais universitete žydų studentų nebūtų visai. „Kur. Wileński" rašo, kad studentų memoriale esąs keliamas sumanymas įsteigti Varšuvoje ir Lodzėje žydams atskiras akademines mokyklas.

Memorialas jau esąs paruoštas. Dabar renkami parašai.

Kaip Viliniaus lenkų spauda pastebi, tai esąs pirmas visoje valstybėje nuotykis, kad būtų reikalaujama visai neįsileisti žydų į akademinę mokyklą.

Vilniaus Lietuvių Meno ir Literatūros Draugija

šį mėn. Miciūnuose (Gervėčių parapijoje) rengia

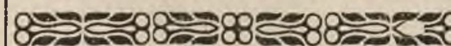
Lietuviškus vakarus:

1). 25 d. (trečiadienį) bus vaidinama M. Gogolio 3 paveikslų komedija „*Piršlybos*".
Pradžia 8 val. 30 min. vakare.
2). 26 d. (ketvirtadienį) bus vaidinama P. Heyse's 5 veiksmų drama „*Marija Magdalietė*".
Pradžia 7 val. 30 min. vakare.

Po vaidinimų tautiški žaismai ir šokiai.

Bilietai pigūs!

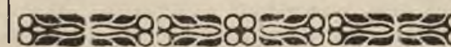
Pastaba: Vakarai įvyks, jeigu bus gauti leidimai.

Dūkšto klebonas kun. J. Vaičiūnas

Sekminėse organizuoja maldininkų išvyką į Vilniaus Kalvarijas.

Užsirašyti (ir kitų parapijų žmonėms) galima Dūkšto parapijos raštinėje iki birželio mėn. 2 dienos.

Kalinių amnestija Lietuvoje

Naujosios konstitucijos įsigaliojimo proga Lietuvos seime buvo įneštas sumanymas priimti kalinių amnestijos įstatymą. Įstatymo projektas buvo aprūpintas pakankamu parašų skaičiumi.

Kadangi seimo sesija turėjo pasibaigti gegužės 14 dieną, tai kalinių amnestijos įstatymo projektas turėjo būti atidėtas rudens seimo posėdžiams, kurie prasidės rugsėjo 15 dieną. Bet tai būtų ilgas laukimo laikas. Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, matydamas šo reikalo svarbumą, pats savo nuožiūra išleido malonės aktą, kuriuo įsakė iš kalėjimo paleisti didelį skaičių kalinių. Malonės aktas palietė ir Klaipėdos krašto vokiečių, kurie visi paleisti iš kalėjimo. Kai kurie jų buvo nuteisti kalėjime sėdėti iki gyvos galvos.

Letuviai nugalėjo prancūzus

Šį mėnesį Kaune įvyko dvejos lietuvių ir prancūzų sportininkų rungtynės. Gegužės 18 dieną rungėsi Lietuvos ir Prancūzijos futbolistų komandos. Rungtynės pasibaigė 1:0 Lietuvos naudai.

Gegužės 22 dieną Kaune įvyko Lietuvos ir Prancūzijos krepšinio tarpvalstybinės rungtynės, kurios taip pat pasibaigė lietuvių laimėjimu. Pirmas kėlinys pasibaigė 19 : 8, antras 36 : 24 Lietuvos naudai.

Turint galvoje, kad Prancūzija į Kauną buvo atsiuntusi stipriausias savo komandas, šie Lietuvos sportininkų laimėjimai yra ypatingai svarbūs ir reikšmingi.

Piešgaisrinė savaitė Lietuvoje

Kaip kitur, taip ir Lietuvos Valstybėje kasmet gaisrai padaro milžinišką nuostolių. Apskaičiuota, kad per 20 metų Lietuvos Valstybėje buvo 23.804 gaisrai. Jų metu sudegė 41.259 trobesiai. Nuostolių padaryta apie 200 milijonų litų. Be to, keli šimtai žmonių buvo sužeista ir daug žuvo.

Kovai su gaisrais dabar organizuojama Lietuvos krašto visa visuomenė. Visame krašte veikia ugniagesių komandos, kurios yra aprūpintos reikalingais gaisrų gesinimo įrankiais.

Kasmet visoje Lietuvos Valstybėje ruošiamos priešgaisrinės savaitės. Jų metu per spaudą ir organizacijas varoma priešgaisrinė propaganda. Šiemet ši savaitė paskelbta gegužės 21 dieną. Šią propagandą vykdo apie 400 komitetų. Visam tam darbui vadovauja Ugniagesių Sąjunga.

Meksikoje laukiama revoliucijos

„Aide" jau buvo minėta, kad Meksikos vyriausybė nutraukė diplomatinius santykius su Anglija, kai ši, užstodama savo kapitalistus, įžeidė Meksikos garbę.

Greit po to pasklido gandų, kad Meksikoje kažkoks generolas Cedilo rengiąs sukilimą. Tuo pačiu metu spaudoje pasirodė žinių, kad šis generolas turįs savo žinioje nemažus būrius gerai ginkluotų žmonių, kuriems vadovauja vokiečių karininkai. Jau keliose vietose įvyko susirėmimų su gen. Cedilo ginkluotais būriais. Telegramų pranešimu, Meksikos vyriausybė ėmėsi visų priemonių ramumui užtikrinti ir keliose vietose sutraukė kariuomenės.

Spėjama, kad sukilimą kurstą anglų agentai, kad tuo būdu priverstų Meksikos vyriausybę vėl atiduoti žibalo šaltinius į anglų kapitalistų rankas.

Lietuvos chorų koncertai UŽSIENYJE

Lietuvos Valstybėje daug dėmesio kreipiama į chorų organizavimą, o ypač šiemet, kada, minint Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukaktuves, keliose krašto vietose rengiamos didelės dainų šventės.

Stipresni Lietuvos organizacijų chorai dažnai koncertuoja ne vien Lietuvos miestuose, bet ir išvyksta dainuoti į užsienį. Pavyzdžiui, Lietuvos tautiškojo jaunimo choras gegužės 14 ir 15 dieną su dideliu pasisekimu koncertavo Estijos sostinėje Taline ir Latvijos sostinėje Rygoje. Dabar yra žinių, kad šiomis dienomis Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto studentų choras koncertavo Čekoslovakijos sostinėje Prahoje. Choro pasirodymas ir jo dainos Prahos publikai labai patiko. Prieš koncertą scenoje greta lietuvių studentų choro buvo sustojo ir čekų studentų choras. Lietuvių choras sugiedojo čekiškai čekų tautos himną, o čekų choras—lietuviškai lietuvių tautos himną. Publikai tai padarė nepaprastą įspūdį.

Po koncerto Čekoslovakijos švietimo ministeris ir čekų studentų choras lietuvių studentų chorą apdovanojo laurų vainikais.

KARAS KINIJOJE

Sučau jau paimtas

Gegužės 19 d. japonai įėjo į Sučau ir pradėjo jį valyti nuo kiniečių kariuomenės likučių. Tokiu būdu gana ilgai trukęs mūšis dėl to miesto jau baigtas ir dabar galima bent šiek tiek susigaudyti, kaip jis vyko.

Gegužės 15 d. japonų pietų kariuomenė perkirto Lunghajaus geležinkelį į rytus nuo Sučau, o šiaurės — į vakarus. Tada ir prasidėjo smarkiausios ir paskutinės kautynės dėl to miesto. Kiniečiai, suspausti iš dviejų pusių, pamėgino prasimušti pietų ir pietų vakarų link, kur buvo prieš tai išėjusi geiriausioji Čangkaišeko kariuomenės dalis. Japonai pastojo jiems kelią. Po atkaklaus mūšio kiniečiai metėsi žygiuoti kita linkme — į pietų rytus. Japonai pamėgino ir čia pastoti jiems kelią. Vėl įvyko atkaklios kautynės, kurių metu japonams bene pasisekė pamiti nelaisvėn vienos kiniečių armijos štabą ir vadą. Kautynės čia dar tebevyksta.

Japonai apie mūšį prie Sučau praneša kaipo apie didelį savo laimėjimą. Tuo tarpu Amerikos laikraščių žiniomis, vyriausiems kiniečių jėgoms bene pasisekė laimingai paspruktį iš pastatytų joms spąstų.

Kaip visa įvyko

Kiniečiai visą laiką vengė lemiamojo mūšio ir, traukdamiesi savo krašto gilumon, vertė priešą sekti paskui. Japonams, kaipo geriau apginkluotiems, norėjosi priversti juos greičiau pradėti didesnį mūšį ir jo metu sunaikinti jų kariuomenę ir greičiau užbaigti visą karą. Japonų armijos vadovybė pradėjo taip sumaniai kilnoti savo kariuomenę, kad kiniečiai nesusivokė, kur esančios jos vyriausios jėgos. Pasak japonų pranešimo, kiniečiai subūrė didžiausias savo jėgas ten, kur buvo nedidelė japonų kariuomenės dalis, ir pradėjo ją per visą balandžio mėn. stumti atgal net už Geltonosios upės. O tuo metu vyriausios japonų jėgos, susilaukusios dar paramos iš tėviškės, apsupo kiniečius ir užpuolė juos iš šiaurės ir iš pietų, nustūmė į Sučau apylinkes ir privertė pradėti mūšį nepatogioje kiniečiams vietoje. Mūšio pabaiga jau žinoma: kiniečiai priversti buvo užleisti priešui Sučau miestą — svarbų geležinkelių mazgą.

Ar jau karo galas

Karo reikalų žinovai tvirtina, kad kiekvienas karas skaitomas baigtu tuomet, kai pasiseka sunaikinti vienos kariaujančių pusių armija. Šiame kare japonai puola kiniečius ir stengiasi sunaikinti jų karo pajėgas. Iki šiol Čangkaišekas sugebėdavęs ne tik išsaugoti savo kariuomenę nuo pražūties, bet dar suduoti japonams ne vieną smūgį. Tuo tarpu japonams pasisekė sutriuškinti dalį Čangkaišeko armijos, geresnioji dalis suspėjo pasitraukti ir, be abejo, bus tuo branduoliu, aplink kurį susispies nauja kariuomenė, renkama ir lavinama Kinijos pietuose. Kad taip gali būti, matyti ir iš japonų spaudos reikalavimų: kuo greičiau mesti kariuomenę į Kinijos pietus ir paimti Hankau ir Kantoną. Taigi, karas dar nebaigtas ir tenka laukti dar naujo kraujo praliejimo.

KARAS ISPANIJOJE

Karo veiksmai vėl aprimo

Nedidelės kautynės einą visu frontu į pietus nuo Ebro upės. Nacionalistai stengiasi čia išlyginti fronto liniją tarp Teruelio ir Kastelono, — prie Viduržemio jūros. Vieta čia kalnuota ir sunkiai prieinama ypač šių dienų sumotorizuotai kariuomenei. Nacionalistai tačiau iš lėto slenka priekin ir vis artinasi prie Valencijos.

Nesikišimo Komitetas atgyja.

Musolinio kalba Genujoje padėjo atidengti ne vieną paslaptį iš naminio karo Ispanijoje. Anglija, pasirodo, nori kuo greičiausiai sulikviduoti tą karą ir leisti įsigalėti Ispanijoje nacionalistams. Prancūzijos, vyriausybė, ypač kairiųjų gaivalų spiriama, slaptai palaiko vyriausybininkus, praleisdama jiems per sieną ginklus ir savanorius. Dabar, kai Anglija susitaikė su Italija, pribrendo reikalas sutaikyti su Italija ir Prancūziją. Anglija apsiėmė tai padaryti ir pakišo mintį vėl pradėti svarstyti priemones dėl karo sulikvidavimo Nesikišimo Komitete Londone. Ji tikisi, kad Komitetas sugebės, pagaliau, pradėti savanorių atšaukimo darbą ir tuo būdu nuraminus Prancūzijos viešąją nuomonę, o Prancūzijos vyriausybė sutiks uždaryti sieną su Italija ir leisti tarptautinei komisijai ją kontroliuoti.

Komitetas renkasi posėdžio gegužės 26 d. Jam siunčiami linkėjimai, kad jo darbas šiuo metu tikrai būtų vaisingas.

„AIDO" REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA:
Wilno, ul. Dąbrowskiego 5 — 1.
Administracija priima nuo 9 iki 13 val.

REDAKCIJA gaunamus straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintų korespondencijų ir smulkesnių straipsnių redakcija nesaugo. Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

PRENUMERATA: Metams — 3 auks. Užsienyje — 2 doleriai.
Atskiro numerio kaina 10 skatikų.
Skelbimų kaina: tik ketvirtame puslapy 20 skatikų už eilutę.

Leidėjas ir atsak. redaktorius Liudvikas Cicėnas.

„RUCH" spaustuvė, Tatarska 6. Telef. 21-83.